

ΠΡΟΛΗΨΗ ΤΩΝ ΧΑΜΗΛΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ

Ευέλικτες μαθησιακές διαδρομές για την παραμονή των νέων που διατρέχουν κίνδυνο και των ενηλίκων με χαμηλές δεξιότητες στην εκπαίδευση ή στην εργασία

Το 2017, ποσοστό 15,7 % των Ευρωπαίων νέων ηλικίας 15 έως 29 ετών με χαμηλά προσόντα βρίσκονταν εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης (ΕΑΕΚ), ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για τους συνομηλικούς τους που διέθεταν καλύτερο επίπεδο εκπαίδευσης ήταν 9,6 %. Το ίδιο έτος, το ποσοστό ανεργίας των οικονομικά ενεργών ενηλίκων με χαμηλά προσόντα (25 έως 64 ετών) ανερχόταν σε 13,9 % στην ΕΕ-28, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό ανεργίας των συνομηλικών τους με υψηλό επίπεδο προσόντων ανερχόταν σε 4,2 % ⁽¹⁾ ⁽²⁾.

Οι χαμηλές δεξιότητες, οι οποίες συνδέονται συνήθως με χαμηλά ή καθόλου επαγγελματικά προσόντα, συνεπάγονται υψηλό κοινωνικό και οικονομικό κόστος. Είναι επιβλαβείς για τους ανθρώπους, καθώς συχνά υποβαθμίζουν την κοινωνική τους θέση, τα

εισοδήματα, την αυτοπεποίθηση, την υγεία τους, αλλά και την ικανότητά τους να συμμετέχουν στην κοινωνία των πολιτών ⁽³⁾. Για τον λόγο αυτό, οι πολιτικές ανά την Ευρώπη επικεντρώνονται όλο και περισσότερο στην πρόληψη και την έγκαιρη παρέμβαση, με δράσεις που περιλαμβάνουν από τον εντοπισμό των νέων που διατρέχουν κίνδυνο έως την παροχή ολοκληρωμένων συμβουλών σε άτομα χαμηλής ειδίκευσης, αλλά και διαφόρων άλλων μέτρων βελτίωσης των δεξιοτήτων, ιδίως κατάρτισης σε βασικές δεξιότητες.

Ευρωπαϊκές πολιτικές αντιμετώπισης

Ο Ευρωπαϊκός Ψυλώνας Κοινωνικών Δικαιωμάτων ορίζει ότι «κάθε άνθρωπος (στην Ευρώπη) έχει δικαίωμα σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς

Ανακαλύψτε τα εργαλεία του Cedefop

Η Δέσμη εργαλείων του Cedefop για την αντιμετώπιση της πρόωρης εγκατάλειψης της εκπαίδευσης και κατάρτισης περιλαμβάνει καλές πρακτικές από όλη την Ευρώπη οι οποίες βοηθούν τους νέους να ολοκληρώσουν τουλάχιστον την ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Στηρίζει τους υπευθύνους χάραξης πολιτικής και τους παρόχους εκπαίδευσης με καθοδήγηση, συμβουλές, λύσεις με άμεσα αποτελέσματα και εργαλεία για τον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την αξιολόγηση πολιτικών που αποτρέπουν ή αντιμετωπίζουν την πρόωρη εγκατάλειψη της ΕΕΚ.

Οι Πηγές καθοδήγησης είναι ένα άλλο εργαλείο του Cedefop για στελέχη υπηρεσιών επαγγελματικού προσανατολισμού, επαγγελματίες και υπευθύνους χάραξης πολιτικής που διαμορφώνουν πολιτικές επαγγελματικής εξέλιξης και ενεργοποίησης εργατικού δυναμικού. Στις πηγές περιλαμβάνεται εργαλειοθήκη πληροφοριών για την αγορά εργασίας, εγχειρίδιο μεταφορά πρακτικών καθώς και οδηγός κατάρτισης για τη χρήση των πληροφοριών για την αγορά εργασίας καθώς και των τεχνολογιών πληροφορικής στο πλαίσιο της καθοδήγησης.

⁽¹⁾ Όλα τα στοιχεία προέρχονται από την Eurostat: edat_ifse_21 και ifsa_urgaed.

⁽²⁾ Ως άτομα με χαμηλά προσόντα θεωρούνται τα άτομα με εκπαίδευση κατώτερη από την ανώτερη δευτεροβάθμια, η οποία αντιστοιχεί στα επίπεδα ISCED 0-2. Και στα δύο παραδείγματα η σύγκριση πραγματοποιείται με συνομηλικούς των επιπέδων ISCED 5-8.

⁽³⁾ Cedefop (2017). *Investing in skills pays off: the economic and social cost of low-skilled adults in the EU.*

εκπαίδευση, κατάρτιση και διά βίου μάθηση προκειμένου να διατηρήσει και να αποκτήσει δεξιότητες που θα του επιτρέψουν να συμμετέχει πλήρως στην κοινωνία και να διαχειρίζεται με επιτυχία τις αλλαγές στην αγορά εργασίας»⁽⁴⁾. Ωστόσο, περισσότεροι από 60 εκατομμύρια Ευρωπαίοι ηλικίας 25-64 ετών διαθέτουν μόνο τίτλο σπουδών κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή χαμηλότερου επιπέδου⁽⁵⁾. ενώ παρόμοιος αριθμός Ευρωπαίων δυσκολεύεται σε βασικές δεξιότητες όπως η ανάγνωση, η γραφή, οι αριθμητικοί υπολογισμοί ή η χρήση υπολογιστή.

Προκειμένου να βοηθήσει τα κράτη μέλη της να αναλάβουν τόσο προληπτικές όσο και διορθωτικές δράσεις, η ΕΕ δρομολόγησε σειρά μέτρων⁽⁶⁾, συμπεριλαμβανομένων δύο πρωτοβουλιών μεγάλης κλίμακας:

Η πρωτοβουλία *Εγγυήσεις για τη Νεολαία* βοηθά τις χώρες της ΕΕ να εξασφαλίζουν ότι όλοι «οι νέοι κάτω των 25 ετών θα λαμβάνουν μια ποιοτική προσφορά απασχόλησης, συνεχούς εκπαίδευσης, μαθητείας ή άσκησης εντός τεσσάρων μηνών αφότου εξέρχονται από την επίσημη εκπαίδευση ή καθίστανται άνεργοι». Όλες οι χώρες έχουν δεσμευθεί να υλοποιήσουν τις Εγγυήσεις για τη Νεολαία όπως προβλέπεται σε σύσταση που εξέδωσε το Συμβούλιο το 2013⁽⁷⁾.

Η πρωτοβουλία *Διαδρομές αναβάθμισης δεξιοτήτων* έχει σχεδιαστεί με σκοπό τη στήριξη των ενηλίκων με χαμηλά προσόντα που δεν είναι επιλέξιμοι για στήριξη από τις Εγγυήσεις για τη Νεολαία. Η πρωτοβουλία αυτή αποτελεί συνέχεια των συμπερασμάτων των υπουργών Παιδείας της Ευρώπης σχετικά με την ΕΕΚ⁽⁸⁾: συμβάλλει στον προσδιορισμό των αναγκών αναβάθμισης των δεξιοτήτων των ενηλίκων και τους βοηθά να λάβουν κατάρτιση, να ενισχύσουν τις δεξιότητες γραμματισμού, αριθμητικής και τις ψηφιακές τους δεξιότητες και/ή να διευρύνουν το φάσμα των δεξιοτήτων τους⁽⁹⁾.

⁽⁴⁾ *Ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων*, κεφάλαιο 1, αρχή 1.

⁽⁵⁾ Eurostat [edat_ifs_9901].

⁽⁶⁾ Π.χ. Σύσταση του Συμβουλίου για την ένταξη των μακροχρονίως ανέργων στην αγορά εργασίας.

⁽⁷⁾ Σύσταση του Συμβουλίου για τη θέσπιση εγγυήσεων για τη νεολαία.

⁽⁸⁾ Συμπεράσματα της Ρίγας που εγκρίθηκαν από υπουργούς χωρών της ΕΕ, υποψήφιων χωρών και χωρών του ΕΟΧ τον Ιούνιο του 2015, βλ. ενδιάμεσα παραδοτέα 3 και 4.

⁽⁹⁾ Βλ. σύσταση του Συμβουλίου όσον αφορά τις Διαδρομές αναβάθμισης δεξιοτήτων: νέες ευκαιρίες για ενηλίκους και Νέα ατζέντα δεξιοτήτων για την Ευρώπη.

Το Cedefop, με την έρευνά του στους τομείς της μάθησης και της απασχολησιμότητας, συμβάλλει στον διάλογο σχετικά με τις πολιτικές αντιμετώπισης των χαμηλών επιπέδων δεξιοτήτων και προσόντων, καθώς και της πρόωρης εγκατάλειψης της εκπαίδευσης και κατάρτισης. Οι πηγές σχετικά με τη διά βίου καθοδήγηση, την επικύρωση και την πρόωρη εγκατάλειψη επικαιροποιούνται συνεχώς για την ενημέρωση των υπευθύνων χάραξης πολιτικής, των κοινωνικών εταίρων και των επαγγελματιών στον τομέα της ΕΕΚ. Σε επικείμενη μελέτη εξετάζεται κατά πόσον η μάθηση στον χώρο εργασίας προσφέρει δυνατότητες για ανάπτυξη των δεξιοτήτων για ενήλικες⁽¹⁰⁾. Η επικαιροποίηση για το 2018 του ευρωπαϊκού καταλόγου για την επικύρωση, που πραγματοποιήθηκε σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, θα δημοσιευτεί στα μέσα του 2019.

ΠΛΑΙΣΙΟ 1: ΦΟΡΟΥΜ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΤΟΥ CEDEFOP ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

Προκειμένου να ενημερώσει τους κοινωνικούς εταίρους και άλλους ενδιαφερομένους για την έρευνά του, το Cedefop έχει διοργανώσει σειρά από φόρουμ πολιτικής σχετικά με την πρωτοβουλία «Διαδρομές Αναβάθμισης Δεξιοτήτων».

Φόρουμ εντός του 2019:

- 20-21 Μαΐου: Φόρουμ Ανάλυσης Πολιτικής σχετικά με τις Διαδρομές Αναβάθμισης Δεξιοτήτων σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, με αντικείμενο τη συζήτηση των προσεγγίσεων για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων και την μελέτη των μέτρων πολιτικής των κρατών μελών.
- 29 Μαΐου: Φόρουμ πολιτικής σε συνεργασία με την Πλατφόρμα Δια Βίου Μάθησης, το οποίο διοργανώνεται υπό τη ρουμανική Προεδρία του Συμβουλίου στη μόνιμη αντιπροσωπεία της στην ΕΕ στις Βρυξέλλες, με αντικείμενο τη διερεύνηση των δυνατοτήτων των κοινοτικών κέντρων δια βίου μάθησης ως υπηρεσιών για την πρόληψη και αντιμετώπιση της αποσύνδεσης των νέων που διατρέχουν κίνδυνο καθώς και των ενηλίκων χαμηλής ειδίκευσης.

Η πρόκληση της αναβάθμισης των δεξιοτήτων και τα μέτρα των κρατών μελών

Τα κράτη μέλη της ΕΕ έχουν βελτιώσει την ευελιξία και τη διασύνδεση των οικείων συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, με αποτέλεσμα να είναι πιο εύκολη η

⁽¹⁰⁾ www.cedefop.europa.eu/en/about-cedefop/public-procurement/potential-work-based-learning-developing-upskilling-pathways-adults

ένταξη ατόμων με διαφορετικό ιστορικό εκπαίδευσης στον απαιτούμενο χρόνο και στο απαιτούμενο επίπεδο. Επιπλέον, έχουν αναπτύξει διάφορα εκπαιδευτικά και κοινωνικά μέτρα για νέους και ενήλικες χαμηλής ειδίκευσης, συμπεριλαμβανομένων των προσφύγων και των ατόμων που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών. Το Cedefop έχει μελετήσει τα μέτρα αυτά τα τελευταία χρόνια ⁽¹¹⁾.

Βοηθώντας τους νέους για την παραμονή ή την επιστροφή τους στην εκπαίδευση ή στην εργασία

Σε ορισμένες χώρες, τόσο οι δήμοι όσο και τα σχολεία (ΕΕΚ) διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στην πρόληψη της πρόωρης εγκατάλειψης της εκπαίδευσης και κατάρτισης. Έχουν αναπτύξει στρατηγικές προσέγγισης με βάση ειδικούς δείκτες που σχετίζονται με τα μαθησιακά αποτελέσματα, το οικογενειακό περιβάλλον, την υγεία, τη συμπεριφορά και τις αντιλήψεις, την οικονομική κατάσταση και το μεταναστευτικό καθεστώς, για τον έγκαιρο προσδιορισμό των ατόμων που διατρέχουν κίνδυνο πρόωρης εγκατάλειψης.

Η παροχή ολοκληρωμένης καθοδήγησης και συμβουλών είναι καθοριστικής σημασίας για τις στρατηγικές αυτές, τόσο για την πρόληψη της απομάκρυνσης των νέων όσο και για τη στήριξη της επαναφοράς των ατόμων σε ένα ασφαλές και χωρίς αποκλεισμούς μαθησιακό ή εργασιακό περιβάλλον. Έχει αποδειχθεί ότι τα μέτρα είναι αποτελεσματικότερα όταν είναι προσαρμοσμένα στις ατομικές ανάγκες, είτε αυτές είναι οικονομικές, ψυχολογικές, σχετικές με την υγεία ή εκπαιδευτικές.

Αναβάθμιση δεξιοτήτων ενηλίκων: ανάγκη για ολοκληρωμένες διαδρομές μάθησης καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής

Οι μαθησιακές ανάγκες των ενηλίκων τείνουν να είναι περισσότερο διαφοροποιημένες και ενίοτε πιο δύσκολο να καλυφθούν από αυτές των νέων, καθώς μπορεί να λαμβάνουν διάφορες μορφές από σοβαρές αδυναμίες στον γραμματισμό και στην αριθμητική έως παρωχημένες επαγγελματικές δεξιότητες. Ορισμένοι ενήλικες ενδέχεται να μην γνωρίζουν τις ελλείψεις τους ή να ντρέπονται να τις παραδεχτούν.

ΠΛΑΙΣΙΟ 2: ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΝΑ ΕΝΟΤΗΤΑ (CPU) ΣΤΗ ΓΑΛΛΟΦΩΝΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΒΕΛΓΙΟΥ

Στη γαλλόφωνη κοινότητα του Βελγίου, ένα άκρως ευέλικτο σύστημα πιστοποίησης μαθησιακών ενοτήτων παρέχει σε σπουδαστές ΕΕΚ τη δυνατότητα να αποκτούν τίτλους σπουδών σταδιακά. Η προσέγγιση αυτή αναγνωρίζει ότι οι σπουδαστές μαθαίνουν καλύτερα όταν ακολουθούν τον δικό τους ρυθμό και ότι ορισμένοι, ιδίως εκείνοι με χαμηλές βασικές δεξιότητες, ενδέχεται να χρειάζονται περισσότερο χρόνο από άλλους. Οι τίτλοι σπουδών είναι σχεδιασμένοι ως ενότητες μαθησιακών αποτελεσμάτων. Μια ενότητα που συνδέεται με ένα μάθημα ΕΕΚ απονέμεται όταν ένας σπουδαστής επιτυγχάνει όλα τα απαιτούμενα μαθησιακά αποτελέσματα και όχι όταν ολοκληρώνεται το μάθημα/η κατάρτιση. Η προσέγγιση αυτή συμβάλλει στην αποφυγή της αποτυχίας, της επανάληψης ενός μαθήματος και της πρόωρης εγκατάλειψης. Οι ενότητες αξιολογούνται και πιστοποιούνται χωριστά και μπορούν να συσσωρευτούν για την απόκτηση πλήρους ενιαίου τίτλου σπουδών. www.cpu.cfwb.be/

Παρότι οι ενήλικες μπορεί να έχουν συγκεκριμένα κενά, πολλοί διαθέτουν αναγνωρίσιμες δεξιότητες, συμπεριλαμβανομένων επαγγελματικών δεξιοτήτων που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια του εργασιακού τους βίου. Τα βοηθητικά μέτρα σε αυτή την περίπτωση θα πρέπει να βασίζονται στην προηγούμενη μαθησιακή εμπειρία των υποψηφίων και στο πλαίσιο αυτό απαιτείται η διαδικασία της αξιολόγησης των υφιστάμενων γνώσεων και δεξιοτήτων τους και η υιοθέτηση μιας εξατομικευμένης προσέγγισης προσαρμοσμένης στην ατομική τους κατάσταση.

Πολλά κράτη μέλη της ΕΕ διαθέτουν πλέον ρυθμίσεις για την επικύρωση της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης ⁽¹²⁾. Οι ρυθμίσεις αυτές παρέχουν τη δυνατότητα αξιολόγησης και αναγνώρισης των δεξιοτήτων των ατόμων ως πλήρη ή μερικό τίτλο επαγγελματικού προσόντος. Αυτή η αξιολόγηση δεξιοτήτων μπορεί να ανοίξει τον δρόμο για επακόλουθα μέτρα αναβάθμισης των δεξιοτήτων, να έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση του χρόνου κατάρτισης ή τουλάχιστον την εμβάθυνση της αυτογνωσίας, κάτι που μπορεί να οδηγήσει σε μελλοντική μάθηση.

⁽¹¹⁾ Cedefop (2016). *Leaving education early: putting vocational education and training centre stage. Volume I: Investigating causes and extent. Volume II: Evaluating policy impact.*

⁽¹²⁾ Περισσότερες πληροφορίες διατίθενται στη διεύθυνση www.cedefop.europa.eu/validation.

ΠΛΑΙΣΙΟ 3: ΕΠΙΚΥΡΩΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΣΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΕΚ ΤΗΣ ΔΑΝΙΑΣ

Στη Δανία, από το 2015, όλοι οι εκπαιδευόμενοι ηλικίας άνω των 25 ετών που σκέπτονται να επιστρέψουν στην εκπαίδευση και κατάρτιση και να εγγραφούν σε κάποιο πρόγραμμα ΕΕΚ υποβάλλονται σε αξιολόγηση δεξιοτήτων. Το ίδιο ισχύει και για νεότερα άτομα, εφόσον δεν έρχονται απευθείας από το σχολείο. Σκοπός της αξιολόγησης είναι να προσδιοριστούν οι υφιστάμενες δεξιότητες και γνώσεις των υποψηφίων. Στη συνέχεια, καταρτίζεται ατομικό σχέδιο μάθησης, το οποίο διασφαλίζει προσαρμοσμένα προγράμματα κατάρτισης ώστε να αποφεύγεται η αλληλεπικάλυψη των γνώσεων. Η αξιολόγηση δεξιοτήτων είναι δωρεάν και, ανάλογα με την εκπαίδευση και την πείρα των υποψηφίων, διαρκεί από μισή ημέρα έως 10 ημέρες.

Skills audits: Tools to identify talent. Μελέτη για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG EMPL, 2018.

Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της έχουν επίσης αναπτύξει διάφορα μέτρα ένταξης για τον αυξανόμενο αριθμό προσφύγων και ατόμων αιτούντων άσυλο. Η επικύρωση δεξιοτήτων και η αναγνώριση προσόντων που έχουν αποκτηθεί στην αλλοδαπή είναι καίριας σημασίας για πρόσφυγες και μετανάστες υψηλής ειδίκευσης, ενώ η αξιολόγηση δεξιοτήτων για την εύρεση κατάλληλης θέσης εργασίας ή ευκαιρίας κατάρτισης είναι αποτελεσματικότερη για την ένταξη των ατόμων χαμηλότερης ειδίκευσης στην αγορά εργασίας.

Αντιμετώπιση των χαμηλών δεξιοτήτων μέσω της δια βίου μάθησης

Τρία έτη μετά την (επαν)εκκίνηση της πρωτοβουλίας Εγγυήσεις για τη Νεολαία και της πρωτοβουλίας για την Απασχόληση των Νέων, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε αξιολόγηση των συστημάτων των κρατών μελών για την πρόληψη της πρόωρης εγκατάλειψης και των μέτρων για την απόκτηση νέων δεξιοτήτων, την αναβάθμιση δεξιοτήτων και τη συνεχή εκπαίδευση στο πλαίσιο των δύο αυτών πρωτοβουλιών⁽¹³⁾. Από την αξιολόγηση αυτή προέκυψαν οι ακόλουθοι πέντε παράγοντες επιτυχίας.

⁽¹³⁾ Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής: *Εγγυήσεις για τη Νεολαία και Πρωτοβουλία για την απασχόληση των νέων: τρία χρόνια μετά*. Βλ. επίσης: Κέντρο γνώσης των ΔΥΑ, π.χ. στις ενότητες «Services for young people» (Υπηρεσίες για τους νέους), «Services for long-term unemployed and vulnerable groups» (Υπηρεσίες για μακροχρόνια ανέργους και ευάλωτες ομάδες), «PES partnership working» (Συνεργασία μεταξύ των ΔΥΑ).

ΠΛΑΙΣΙΟ 4: MySkills ΣΤΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Το MySkills είναι ένα τεστ που χρησιμοποιεί εικόνες και βίντεο για την αξιολόγηση των δεξιοτήτων ή της εργασιακής πείρας αλλοδαπών που αναζητούν εργασία, οι οποίες δεν μπορούν να τεκμηριωθούν με άλλα μέσα. Το σκεπτικό είναι ότι οι αναζητούντες εργασία υποβάλλονται στο τεστ σε αρχικό στάδιο της διαδικασίας ένταξης και παροχής συμβουλών ώστε οι υπηρεσίες απασχόλησης να μπορούν έγκαιρα να καθορίσουν τα περαιτέρω βήματα, όπως η παροχή επαγγελματικής και/ή γλωσσικής κατάρτισης. Το τεστ MySkills είναι επί του παρόντος διαθέσιμο σε έξι γλώσσες, μεταξύ των οποίων τα φαρσί και τα αραβικά, και για οκτώ επαγγέλματα, μεταξύ των οποίων μάγειρες, ειδικευμένοι μεταλλοτεχνίτες, τεχνίτες επίστρωσης κτιρίων και αντικειμένων και τεχνικοί μηχανοτρονικής οχημάτων. www.myskills.de/en/

Συνεργασία και συμπράξεις μεταξύ των ενδιαφερόμενων φορέων

Τα άτομα που διατρέχουν κίνδυνο αποσύνδεσης από την εκπαίδευση και την εργασία αντιμετωπίζουν συνήθως πολύπλοκα προβλήματα. Το να πρέπει να απευθυνθούν σε πολλαπλούς φορείς για να αναζητήσουν βοήθεια μπορεί να είναι αποθαρρυντικό⁽¹⁴⁾. Για την αντιμετώπιση του προβλήματος αυτού, σε ορισμένες χώρες οι ενδιαφερόμενοι φορείς συνένωσαν τις δυνάμεις τους ώστε να παρέχουν ολοκληρωμένες, εύκολα προσβάσιμες υπηρεσίες.

ΠΛΑΙΣΙΟ 5: ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ ΣΤΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Οι γερμανικές υπηρεσίες απασχόλησης για τους νέους είναι υπηρεσίες μίας στάσης που βοηθούν τους νέους κατά τη μετάβασή τους από το σχολείο στην εργασία. Παρέχουν διάφορες υπηρεσίες (καθοδήγηση και συμβουλές, εκπαίδευση και κατάρτιση, κοινωνική πρόνοια και ένταξη σε θέσεις εργασίας), όλες σε ένα μέρος. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στα προληπτικά μέτρα, όπως η ενημέρωση των νέων ενώ βρίσκονται ακόμη στο σχολείο, ώστε να διασφαλίζεται ότι τα άτομα που εξέρχονται από το σχολείο είναι καλά προετοιμασμένα για να κάνουν τα πρώτα τους βήματα στην αγορά εργασίας. Οι υπηρεσίες αυτές απευθύνονται σε νέους, Γερμανούς και μετανάστες, ηλικίας κάτω των 25 ετών. Οι υπηρεσίες απασχόλησης για τους νέους συνεργάζονται στενά με τις οργανώσεις εργοδοτών, τις υπηρεσίες μετανάστευσης νέων και τα δικαστήρια ανηλίκων.

www.arbeitsagentur.de/institutionen/jugendberufsagentur-en
<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1206&langId=el>

⁽¹⁴⁾ Βλ. ευρωπαϊκό δίκτυο δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης 2018: Έγγραφο θέσης – *Proposal for a structured cooperation between public employment services (PES) and the education sector for better school-to-work transitions*.

Προσεγγίσεις διαδρομής: κάθετα και οριζόντια συνδεδεμένες υπηρεσίες

Οι προσεγγίσεις διαδρομής αναγνωρίζουν ότι τα μέτρα είναι συχνά βραχύβια και ότι κάθε μετάβαση στη ζωή ενός ατόμου ενέχει κινδύνους. Σκοπός των προσεγγίσεων αυτών είναι να διασφαλιστεί η παροχή άρτια συνδεδεμένης και ολοκληρωμένης στήριξης για τη δια βίου μάθηση και την επαγγελματική σταδιοδρομία των ατόμων. Αυτό επιτυγχάνεται μέσω της σύνδεσης της ποιοτικής εκπαίδευσης και κατάρτισης με την καθοδήγηση και μέσω της διασφάλισης της συνεργασίας και της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των διαφόρων φορέων (δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης και πάροχοι εκπαίδευσης και κατάρτισης).

Προληπτική δράση για τη βελτίωση των βασικών δεξιοτήτων

Οι περισσότερες πρωτοβουλίες προσέγγισης, οι οποίες απευθύνονται σε ημεδαπούς ή μετανάστες, σε νέους και μεγαλύτερης ηλικίας άτομα, εστιάζουν στην αρχική ανάπτυξη των βασικών δεξιοτήτων. Τα κενά στον στοιχειώδη γραμματισμό και στη στοιχειώδη αριθμητική αποτελούν τους κύριους λόγους που οδηγούν σε κοινωνικό αποκλεισμό.

Για τα άτομα που επιθυμούν να εγγραφούν σε επίσημο κύκλο μαθημάτων ΕΕΚ αλλά δεν διαθέτουν τις αναγκαίες βασικές δεξιότητες, υπάρχουν διάφορα προγράμματα προεγγραφής μέσω των οποίων αποκτούν το απαιτούμενο επίπεδο δεξιοτήτων για τη συμμετοχή τους σε ΕΕΚ.

Οι ενήλικες με χαμηλές βασικές δεξιότητες συχνά διαθέτουν άλλες δεξιότητες, συμπεριλαμβανομένων επαγγελματικών δεξιοτήτων, οι οποίες μπορούν να αξιολογηθούν και να αποτελέσουν τη βάση ενός στοχευμένου μέτρου κατάρτισης.

ΠΛΑΙΣΙΟ 6: ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΣΕ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ (ΓΑΛΛΙΑ)

Το 2014, το τοπικό παράρτημα Provence-Côte d'Azur της γαλλικής οργάνωσης για τη συνεχή κατάρτιση των εργαζομένων σε νοσοκομεία ANFH εγκαινίασε τη διενέργεια ελέγχων δεξιοτήτων των εργαζομένων σε δημόσια νοσοκομεία και ιδρύματα παροχής φροντίδας. Οι έλεγχοι αυτοί καλύπτουν 28 επαγγέλματα με χαμηλές απαιτήσεις σε δεξιότητες, από καθαριστές έως φροντιστές. Οι έλεγχοι εστιάζουν σε βασικές δεξιότητες: επάρκεια στη γαλλική γλώσσα, αριθμητική και γραμματισμός. Κατόπιν του ελέγχου, προτείνεται διαδρομή αναβάθμισης δεξιοτήτων για κάθε εργαζόμενο, η οποία αξιολογείται από τη διοίκηση. Υπάρχουν δύο διαθέσιμες επιλογές προγραμμάτων: βελτίωση των βασικών δεξιοτήτων ή επαγγελματική κατάρτιση. Όλα τα μαθήματα οδηγούν σε πιστοποίηση/τίτλο που αποδεικνύει τις δεξιότητες των συμμετεχόντων. www.anfh.fr/l-anfh

Η αναβάθμιση των δεξιοτήτων συμβάλλει στην κάλυψη των αναγκών των εργοδοτών

Για να είναι χρήσιμα, τα μέτρα απόκτησης επαγγελματικών προσόντων πρέπει να αποφέρουν πραγματική αξία για την αγορά εργασίας. Η αξία αυτή μπορεί να προκύπτει από οποιοδήποτε τεκμηριωμένο μαθησιακό αποτέλεσμα το οποίο μπορεί να έχει ζήτηση από τους εργοδότες, όπως οι επιχειρηματικές, ψηφιακές και γλωσσικές δεξιότητες⁽¹⁵⁾. Πολλές χώρες διαθέτουν συστήματα πρόβλεψης δεξιοτήτων, τα οποία εξετάζουν συγκεκριμένα τις ανάγκες των εργοδοτών σε δεξιότητες. Στόχος των συστημάτων αυτών είναι η παροχή πληροφοριών, οι οποίες μπορούν, με τη σειρά τους, να καθοδηγήσουν τον σχεδιασμό της προσφοράς εκπαίδευσης και κατάρτισης⁽¹⁶⁾.

Μάθηση στον χώρο εργασίας: ευκαιρία και για τους πλέον μειονεκτούντες

Η μάθηση στον χώρο εργασίας παρέχει στους νέους που διατρέχουν κίνδυνο εγκατάλειψης της εκπαίδευσης και κατάρτισης μια εναλλακτική λύση εκπαίδευσης αντί της μάθησης σε σχολική τάξη ως τρόπο παραμονής ή επιστροφής τους σε διαδικασίες μάθησης⁽¹⁷⁾. Παρότι δεν θα πρέπει να θεωρείται ειδικό μέτρο για τα άτομα με χαμηλές δεξιότητες, η μάθηση στον χώρο εργασίας έχει επίσης αποδειχθεί ότι διευκολύνει την επιστροφή των αποσυνδεδεμένων ενηλίκων στην εργασία.

Μελλοντικές προοπτικές

Ολοκληρωμένες και κατάλληλα προσαρμοσμένες διαδρομές για την απόκτηση ή την αναβάθμιση βασικών δεξιοτήτων σε διαφορετικά χρονικά σημεία του βίου χρησιμοποιούνται όλο και περισσότερο για την πρόληψη των κενών και των ελλείψεων σε δεξιότητες. Λαμβάνοντας υπόψη τις μεγάλες αλλαγές στις ευρωπαϊκές αγορές εργασίας, η στήριξη της διά βίου μάθησης και της επαγγελματικής σταδιοδρομίας είναι καίριας σημασίας προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι άνθρωποι θα μπορούν να ανταποκρίνονται στις ταχέως εξελισσόμενες απαιτήσεις όσον αφορά τις δεξιότητες και τα επαγγελματικά προσόντα· κανείς δεν πρέπει να μένει πίσω. Πέραν της κατάρτισης σε επαγγελματικές δεξιότητες, στο πλαίσιο αυτό

⁽¹⁵⁾ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2018: Data collection for monitoring of Youth guarantee schemes: 2016.

⁽¹⁶⁾ Βλ. ενημερωτικό σημείωμα του Cedefop *Λιγότερη μυϊκή δύναμη, περισσότερο μυαλό για τους εργαζόμενους του αύριο*, Ιούνιος 2018.

⁽¹⁷⁾ Βλ. *Δέσμη εργαλείων του Cedefop για την αντιμετώπιση της πρόωρης εγκατάλειψης της εκπαίδευσης και κατάρτισης και Παροχή μάθησης στον χώρο εργασίας και προσομοιώσεις*.

περιλαμβάνονται μέτρα για τη βελτίωση των βασικών δεξιοτήτων και των δεξιοτήτων διαχείρισης της επαγγελματικής σταδιοδρομίας οι οποίες παρέχουν στα άτομα τη δυνατότητα να κάνουν τις κατάλληλες μαθησιακές και εργασιακές επιλογές καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους.

Οι ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες που εξετάζονται στο παρόν έγγραφο προωθούν ευέλικτες διαδρομές μάθησης και αφορούν ευάλωτες ομάδες, όπως είναι τα άτομα που εγκαταλείπουν πρόωρα την εκπαίδευση και την κατάρτιση, οι ενήλικες με χαμηλές βασικές δεξιότητες, οι μετανάστες και οι πρόσφυγες, ενώ λαμβάνουν παράλληλα υπόψη τις εξελισσόμενες ανάγκες της αγοράς εργασίας. Για τη διασφάλιση της αδιάλειπτης παροχής υπηρεσιών, όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς (δημόσιες επιχειρήσεις απασχόλησης, πάροχοι εκπαίδευσης και κατάρτισης, υπηρεσίες νεολαίας και κοινωνικές υπηρεσίες) πρέπει

να συνεργάζονται στενά. Οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής, συμπεριλαμβανομένων και των κοινωνικών εταίρων, πρέπει να επιτύχουν ισορροπία μεταξύ των ατομικών αναγκών και των αναγκών της αγοράς εργασίας.

Το Cedefop στηρίζει την ευρωπαϊκή πολιτική με τις πηγές του. Το 2020 θα εγκαινιαστεί νέα διαδικτυακή πύλη σχετικά με τις πολιτικές, τις πρακτικές και τα εργαλεία ΕΕΚ για τη στήριξη της κοινωνικής ένταξης και της ένταξης στην αγορά εργασίας. Αυτή η διαδικτυακή πηγή θα παρέχει στήριξη για την εφαρμογή πολιτικών και την άντληση διδαγμάτων πολιτικής μεταξύ των κρατών μέσω της υλοποίησης των ευρωπαϊκών προτεραιοτήτων πολιτικής, από την επιστροφή των ατόμων που εγκατέλειψαν πρόωρα το σχολείο έως την αναβάθμιση των δεξιοτήτων ενηλίκων.

CEDEFOP

Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη
της Επαγγελματικής Κατάρτισης

Ενημερωτικό σημείωμα – 9136 EL

Αριθ. καταλόγου: TI-BB-19-002-EL-N

ISBN 978-92-896-2745-0, doi: 10.2801/125826

Copyright © Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης (Cedefop), 2019

Επιτρέπεται η αναπαραγωγή υπό την προϋπόθεση ότι αναφέρεται η πηγή.

Τα ενημερωτικά σημειώματα εκδίδονται στα αγγλικά, τα γαλλικά, τα γερμανικά, τα ελληνικά, τα ισπανικά, τα ιταλικά, τα πολωνικά και τα πορτογαλικά, καθώς και στη γλώσσα της εκάστοτε χώρας που αναλαμβάνει την προεδρία της ΕΕ. Για να τα λαμβάνετε σε τακτική βάση, εγγραφείτε στην ακόλουθη διεύθυνση:

www.cedefop.europa.eu/el/user/register

Άλλα ενημερωτικά σημειώματα και δημοσιεύσεις του Cedefop διατίθενται στην ακόλουθη διεύθυνση: www.cedefop.europa.eu/EN/publications.aspx

T. Θ. 22427, 55102 Θεσσαλονίκη, Ελλάδα/Greece
Ευρώπης 123, 57001 Θεσσαλονίκη, Ελλάδα/Greece

Τηλ. +30 2310490111, Φαξ +30 2310490020

Email: info@cedefop.europa.eu

visit our portal www.cedefop.europa.eu